

Η Σιωπή των Εννέα

[/ Γνώμες](#)



Στη σκόνη του χρόνου, εκεί που η Σαμάρεια συναντά τη Γαλιλαία, ξετυλίγεται μια θλιβερή ιστορία. Δέκα λεπροί στέκονται μακριά, φωνάζοντας με σπαραγμό το όνομα του Κυρίου «Ίησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς» (Λουκ. 17,12). Ως φαντάσματα, σαν ψίθυροι στον άνεμο, οι φωνές τους αντηχούν στην έρημο της ψυχής τους, ζητώντας λύτρωση από την αρρώστια που τους τυραννά. Μια αρρώστια που δεν σφραγίζει μόνο το σώμα, μα και την ψυχή. Ως δηλητήριο που κυλά στις φλέβες, τους απομονώνει, τους εξορίζει από τον κόσμο των ανθρώπων. Στέκονται εκεί, στα όρια δύο κόσμων, σκιάχτρα

πια, φυλακισμένα πίσω από τα σίδερα της απελπισίας.

- Γράφει ο Επίσκοπος Μελιτηνής κ. Μάξιμος

Και ο Κύριος τους ακούει. Τους βλέπει. Τους γιατρεύει. Αλλά μόνο ένας επιστρέφει. Ένας Σαμαρείτης. Οι άλλοι εννιά χάνονται στην ομίχλη της λήθης, σαν να τους κατάπιε η γη. “Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἑννέα ποῦ;” (Λουκ. 17,17). Η ερώτηση του Κυρίου, σαν βροντή, σπάει τη σιωπή, ταραάζει την ησυχία. Μια ερώτηση που αντηχεί στους αιώνες, κατηγορώντας την ανθρώπινη αχαριστία.

“Καὶ οἱ μὲν ἑννέα, ὅτε Ἰουδαῖοι ὄντες, εἰς ἀχάριστον λήθην ἐμπεσόντες, οὐχ ὑπέστρεψαν δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ”. [1] Ο Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας, με λόγια βαριά σαν πέτρες, ξεσκεπάζει την τραγωδία της ανθρώπινης φύσης. Την αδυναμία μας να θυμόμαστε, να νιώθουμε ευγνωμοσύνη. Να αναγνωρίζουμε το θαύμα της ζωής, το δώρο της θείας χάριτος. Πόσο εύκολα γινόμαστε κι εμείς σαν τους εννέα! Λησμονάμε. Αγνοούμε. Αδιαφορούμε. Η αχαριστία, σαν φθινοπωρινός άνεμος, απογυμνώνει την ψυχή, την αφήνει κενή, έρημη. Σαν ξεραμένο πηγάδι που καθρεφτίζει μόνο σκοτάδι. Σαν δέντρο χωρίς ρίζες, που παραδέρνει στην απέραντη ερημιά.

Κοιτάζω τα χέρια μου. Καθαρά. Δίχως σημάδια. Μα η ψυχή μου; Πόσο καθαρή είναι άραγε; Η αδιαφορία μας, σαν πυκνή ομίχλη, θολώνει το μέσα μας, μας κάνει τυφλούς. Δεν βλέπουμε τα δώρα που μας προσφέρει η ζωή, δεν νιώθουμε ευγνωμοσύνη για την κάθε στιγμή, για την κάθε ανάσα. Τρέχουμε στον Θεό όταν πονάμε, όταν φοβόμαστε. Μα όταν η καταιγίδα κοπάσει, όταν η γαλήνη επιστρέψει, ξεχνάμε. Σαν τα ίχνη στην άμμο, που τα σβήνει το κύμα.

Με λόγια κοφτερά συνεχίζει ο Άγιος Κύριλλος ένα παράδοξο: “δεικνύει οὖν ὅτι Σαμαρείται εὐγνώμονες, Ἰουδαῖοι δὲ καὶ εὐεργητούμενοι ἀχαριστοῦσιν”. [2] Οι Σαμαρείτες, οι απόμακροι, οι ξένοι, εκείνοι που έμεναν έξω από τον κύκλο των εκλεκτών, αναδεικνύονται θησαυροφύλακες της ευγνωμοσύνης. Οι Ιουδαίοι όμως, οι ευσεβείς, αυτοί που γεύτηκαν τη θεία χάρη, που έζησαν το θαύμα, βυθίζονται στη λήθη. Ο αμαρτωλός είναι ο δίκαιος. Ο ευσεβής είναι ο υποκριτής, αυτός που ξεχνά... Η αχαριστία τους πληγή ανοιχτή που ρέει μαύρο αίμα, μαρτυρία της πνευματικής τους τύφλωσης. Ίσως η απόσταση από τα τυπικά, από τα καθιερωμένα, να ανοίγει την καρδιά στην αληθινή πίστη. Να γεννά μια σχέση πιο αυθεντική, πιο βαθιά με τον Θεό. Μια σχέση που δεν βασίζεται σε κανόνες και τυπικότητες, μα στην αγάπη, στην ευγνωμοσύνη, στην ταπείνωση.

Η αχαριστία μας είναι η σύγχρονη λέπρα. Μας απομονώνει, μας κάνει ξένους προς τον εαυτό μας, προς τους άλλους, προς τον Θεό. Μας φυλακίζει στο υπόγειο κελί

της έπαρσης και του εγωισμού. Μας κάνει να νομίζουμε πως όλα μας ανήκουν, πως όλα τα δικαιούμαστε. Μα κάθε στιγμή που ζούμε είναι ένα θαύμα. Δεν το βλέπουμε. Κάθε ηλιοβασίλεμα, κάθε ανθισμένο λουλούδι, κάθε παιδικό χαμόγελο, είναι μια ευλογία. Και εμείς, αντί να ευχαριστούμε, αντί να δοξάζουμε τον Δημιουργό, κλείνουμε τα μάτια και τα αυτιά. Αρνούμαστε να δούμε, να ακούσουμε, να νιώσουμε.

Αγαπάμε αυτό το σκοτεινό κελί. Αρνούμαστε να αναγνωρίσουμε την πηγή κάθε αγαθού. Η αχαριστία μας ξεδιπλώνεται στον ουρανό της ψυχής και ρίχνει βαριές σκιές πάνω στη σχέση μας με τον Θεό. Περπατάμε στους δρόμους της ζωής σαν τυφλοί ζητιάνοι, εκλιπαρώντας για περισσότερα, ενώ οι τσέπες μας είναι ήδη γεμάτες από ανεκτίμητους θησαυρούς. Δεν βλέπουμε την ομορφιά που μας περιβάλλει, δεν ακούμε τη μουσική της δημιουργίας, δεν νιώθουμε την αγάπη που μας αγκαλιάζει.

Κι όμως, μέσα στο σκοτάδι, υπάρχει ελπίδα. Μια σπίθα ευγνωμοσύνης μπορεί να φωτίσει την ψυχή, να μας οδηγήσει πίσω στον Χριστό. Κάθε “ευχαριστώ” είναι μια προσευχή, μια κραυγή αγάπης προς τον Δημιουργό. Κάθε στιγμή ευγνωμοσύνης είναι ένα βήμα προς τη θεραπεία, μια σταγόνα βάλαμο στην πληγωμένη μας ύπαρξη.

Η ευγνωμοσύνη είναι το κλειδί που ξεκλειδώνει τις πύλες της θείας χάριτος. Σαν τριαντάφυλλο που ανθίζει στο χιόνι, η ευγνωμοσύνη ανοίγει την καρδιά στο θαύμα της θείας παρουσίας. Κάθε “ευχαριστώ” γίνεται μυστική κοινωνία με τον Θεό, κάθε αναγνώριση των θείων δωρεών μετατρέπεται σε ύμνο αγάπης.

Η ευγνωμοσύνη μεταμορφώνει τον τρόπο που βλέπουμε τον κόσμο. Ως νεκρός κήπος που ξαναγεννιέται, η ψυχή ανθίζει όταν μαθαίνει να αναγνωρίζει και να δοξάζει τον Θεό σε κάθε τι. Γιατί η ευγνωμοσύνη είναι η γλώσσα της αγάπης, η φωνή της ψυχής που έχει γνωρίσει το άγγιγμα του Θεού.

Στις εσχατιές του ορίζοντα, εκεί που η γη συναντά τον ουρανό, η καρδιά ψιθυρίζει τη δική της προσευχή. Σαν το κερί που φωτίζει μέσα στο σκοτάδι, η ευγνωμοσύνη λάμπει μέσα στη νύχτα της ψυχής με το φως της θείας αγάπης. Μα πόσο δύσκολο είναι να κρατήσουμε την καρδιά μας ανοιχτή στο θαύμα της κάθε στιγμής... Οι αμφιβολίες μας πολιορκούν ακατάπαυστα. Καμιά φορά, η ψυχή μας μοιάζει με λαβύρινθο χαμένο, που κρύβει μόνο το σκοτάδι της αχαριστίας. Πόσες φορές έχουμε κλείσει τα μάτια στο θαύμα της ζωής; Πόσες φορές έχουμε αρνηθεί να δούμε το φως που διαπερνά ακόμη και την πιο πυκνή ομίχλη;

Μα τις νύχτες που κοιτάζουμε το πρόσωπό μας στον καθρέπτη, όταν η πίστη μας

τρεμοπαίζει σαν κερί στον άνεμο, η ευγνωμοσύνη γίνεται ο οδηγός μας. Κάθε “ευχαριστώ” είναι ένας σπόρος στη γη, μια σιωπηλή ομολογία πίστης στη θεία παρουσία που πάντα μας συνοδεύει. Κι εκεί, στη σιωπή της καρδιάς, η ψυχή μας ξαναβρίσκει τον δρόμο της, ξαναγεννιέται μέσα από την ευγνωμοσύνη.

Κυριακή IB´ Λουκά (Λουκ. ιζ´12-19)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰσερχομένου τοῦ Ἰησοῦ εἰς τινα κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόρρωθεν, καὶ αὐτοὶ ἦσαν φωνὴν λέγοντες· Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρεΐτης. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; οὐχ ἐυρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ εἰ μὴ ὁ ἄλλογενὴς οὗτος; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.

Φωτογραφία: Λεπτομέρεια από την εικόνα του Χριστού Παντοκράτορος, 13ος αιώνας, Μονή Βατοπεδίου, Άγιο Όρος. (Byzantica.com)

[1] **Κύριλλος Αλεξανδρείας**, Τα Εύρισκόμενα Πάντα, ἐν Patrologiae Cursus Completus: Series Graeca, επιμ. Jacques-Paul Migne, τ. 72 (Paris: J.-P. Migne, 1864), 840.

[2] Αυτόθι.